

Z P R A V O D A J
ČESKÉ KOORDINAČNÍ RADY
SPOLEČNOSTI PŘÁTEL NÁRODŮ VÝCHODU

ČÍSLO 2-4

vyšlo dne 20.6.2001

ČÍSLA: 2000: 7/8, 9/10, 2001: 1, 2/4, 5/6, 7/8, 9/10, 2002: 1, 2, 3,
OBSAH: Nový kulturní atašé - **Dvě knihy mladé ruské bohemistky**
- **Uctění památky na hřbitově v Domažlicích...** - Ekonomické
zpravodajství ze země SNS - Filmový festival - **56. výročí ukončení
druhé světové války...** - Nenápadný jubilant - Byl Kolumbem 20.
století! - **Staré a přesto nové kontakty** - Ukrajinský konzulát v
Brně - KOSMOS A MY - Regionální setkání v Lounech - **Příjemný
podvečer v Loutkovém divadle** - Odešel legendární letec -
Maskuj se ruštinou - **Náš návrat k Puškinově památníku** -
Ocenění účastníků odboje - Slavnostní odhalení obnoveného
pomníku Nikolaje Ovčinnikova - **Ruská federace se dělí na sedm
federálních okruhů** - **Poklonili se památce hrdinů** - **Puškinův
památník po třicáté páté** - **Plzeňsko. Ohlédnutí za jubilejním
rokem 2000** - **Pomoc postižené Ukrajině** - PREZENTACE - **Přijetí u
velvyslance RF v ČR** - Rozezpívaný Rožmitál - **Ruské písně v
Rumburku** - **Ruská dramatika na českých scénách** - V Ruském
středisku k 9. květnu - **První pražské sympozium mladých rusistů**
- **Představitelé Nižního Tagilu v Praze** - Na Ústecko-Orlicku
nezapomněli - **Představuje se nový velvyslanec Ruské federace v
ČR** - Vítání jara v OKR Pardubice - Víza a naši podnikatelé - Hezký
výlet

Nový kulturní atašé

U příležitosti nástupu Zdeňka Okůnka do funkce kulturního atašé na Velvyslanectví ČR v RF se 7. 7. 2001 na Ministerstvu zahraničních věcí ČR, v Toskánském paláci, uskutečnila malá slavnost, na které se tento obětavý rusista loučil se svými nejbližšími spolupracovníky před odjezdem do Moskvy. Dr. Okůnek (1965) pracoval jako učitel ruského jazyka, ředitel SIS sklářská v Chlumu u Třeboně a konzul v Mongolsku. Do nové funkce mu přejeme jménem SPNV i ČAR hodně úspěchů.

JK

- Zpět na obsah -

Dvě knihy mladé ruské bohemistky

Mladá ruská bohemistka Kateřina Aizpurvitová, působící v současné době v České republice, úspěšně obhájila v prosinci roku 2000 ve Slovanském institutu Ruské akademie v Moskvě kandidátskou práci Tvorba Jaroslava Seiferta 20. let (k otázce utváření individuálního stylu).

Předmětem autorčina zkoumání jsou zejména Seifertovy sbírky Město v slzách, Samá láska, Na vlnách T. S. F., Slavík zpívá špatně a Poštovní holub. V úvodu práce je podán přehled děl věnovaných tvorbě J. Seiferta a překladů jeho básní do cizích jazyků. První kapitola knihy je analýzou rané básnickovy tvorby, druhá se soustřeďuje na období poetismu, závěrečná kapitola je věnována básnickovu rozchodu s tímto uměleckým směrem. Autorka rozebírá Seifertovo dílo na širokém pozadí české i evropské poezie a nezapomíná pochopitelně ani na paralely s ruskou poezií téhož období. Kniha je první ruskou monografií věnovanou dílu J. Seiferta.

Kateřina Aizpurvitová dokázala účinně zhodnotit i své zkušenosti nejen z vlastním studiem, ale i s výukou češtiny jako cizího jazyka a vydala učebnici Český jazyk - 2000 (Nakladatelství Realm Corp., Praha 2000, str. 144). Proti většině jazykových učebnic má poněkud odlišné pojetí, zejména v tom, že je rozdělena do jednotlivých kapitol podle slovních druhů. Pro ruský mluvící studenty je určitě velmi cenná tím, že systematicky upozorňuje na rozdíly mezi ruštinou a češtinou, v nichž se nejčastěji dělají chyby. K dalším nesporným přednostem učebnice patří, že obsahuje stručnou charakteristiku základních vývojových etap českého jazyka, samostatnou kapitolu češtiny pro podnikatele obsahující mimo jiné právní terminologii a základní obraty pro obchodní korespondenci, a poměrně obsáhlý česko-ruský slovník. Celkové pojetí a uspořádání učebnice umožňuje samostatné studium, poměrně snadnou orientaci v látce, nevyžaduje systematický postup od první do poslední kapitoly. Je samozřejmě vhodná i pro výuku vedenou učitelem. Pro zvýšení účinnosti výuky by asi bylo vhodné rozšířit množství a typy cvičení. Celkově můžeme říci, že učebnice je jistě vítaným obohacením našeho trhu učebnic češtiny pro

[- Zpět na obsah -](#)

Uctění památky na hřbitově v Domažlicích

uspořádala jako každoročně OKR Společnosti přátel s partnery 9. 5. 2001. Na pietním aktu promluvil za OKR SPNV Miloslav Blažek, připomněl význam vítězství nad fašismem a poděkoval za vzornou péči o hroby našich osvoboditelů.

[- Zpět na obsah -](#)

Ekonomické zpravodajství ze zemí SNS

Měsíčník uvedeného názvu vydává pro své členy a další zájemce Komora pro hospodářské styky se SNS. Klade si za cíl seznamovat čtenáře s aktuálními otázkami ekonomické spolupráce se zeměmi SNS, s právní základnou, celními tarify, analytickými informacemi seznamuje se zkušenostmi českých podnikatelů působících na uvedených trzích, zveřejňuje nabídku a poptávku firem ze zemí SNS a další aktuální informace.

Pro bližší představu o obsahu časopisu uvedme, že v posledních číslech byly publikovány např. exkluzivní rozhovor s předsedou ukrajinské vlády Viktorom Juščenkem, věnovaný zejména česko-ukrajinským obchodně ekonomickým vztahům; materiál o Republice Karélie (RF) přinášející základní údaje o jejím území a hospodářské charakteristice; analýza sociálně ekonomického rozvoje Běloruska v roce 2000 a prognóza na rok 2001; informace o druhé části Daňového kodexu Ruské federace, která vstoupila v účinnost 1. ledna 2001 a nově upravuje daň z příjmu fyzických osob, daň z přidané hodnoty a zavádí jednotnou sociální daň (místo dřívějších tří plateb).

Zaujme i rozhovor s viceprezidentem Komory SNS ing. V. Plašilem a jejím ředitelem ing. J. Pernerem věnovaný výsledkům 6. zasedání Mezivládní komise pro obchodně-ekonomickou a vědeckotechnickou spolupráci mezi ČR a RF a vzájemné obchodní bilanci; analýzy sociálně ekonomického vývoje na Ukrajině za rok 2000.

Zájemci o oblast Střední Asie uvítají informace o makroekonomickém vývoji Uzbekistánu, základní sociálně ekonomické údaje o Turkmenistánu, Kyrgyzstánu. Publikován byl např. i zákon Ázerbajdžánské republiky O investičních fondech nebo oblastní zákon Rostovské oblasti O podpoře investiční činnosti.

Od letošního roku vychází Ekonomické zpravodajství ze zemí SNS pouze v elektronické podobě. Pro členy Komory SNS je k dispozici zdarma, pro ostatní zájemce činí roční předplatné 600 Kč (včetně DPH). Bližší informace je možno získat na sekretariátu Komory SNS nebo na ČRK Společnosti.

-luk-

[- Zpět na obsah -](#)

Filmový festival

Na nedávno ukončeném festivalu filmu ze střední a východní Evropy go East v německém Wiesbadenu bylo ve třech sekcích uvedeno přes 50 děl z 15 evropských států. V přehlídce konfrontující práci filmových škol zaujaly zejména studentské snímky pražské FAMU a moskevského VGIK. Vrcholem projekcí v sekci Ruský literární odkaz ve filmu se stala Russkij bunt (verze Puškinovy Kapitánské dcerky) režiséra Alexandra Proškina. V soutěžní sekci rozdělila porota (předsedal jí žijící klasik světové kinematografie K. Zanussi) hlavní cenu mezi polský snímek Jerzyho Stuhra Velké zvíře a snímek ukrajinské režisérky Kiry

Muratovové Lidé druhé třídy (Vtorostepennyje ljudi) zobrazující život současné Oděsy. Zaujal rovněž film Murada Ibragimbekova Pravdivé příběhy (Istinyje proisšestvija) - groteskní příběh natočený estetikou němému filmu, čerpající z 20 povídek M. Zoščenka zasazených do porevoluční Moskvy.

-luk-

[- Zpět na obsah -](#)

56. výročí ukončení druhé světové války

a osvobození naší vlasti od fašismu si připomněli i občané Chebska. Ve spolupráci SPNV, dalších občanských sdružení a města Cheb proběhly 8. května 2001 pietní akty u čtyř památníků padlým sovětským občanům v Chebu a v jeho nejbližším okolí. Pietním aktům byli přítomni rovněž představitelé partnerského města Nižní Tagil a generální konzul Ruské federace v Karlových Varech. Autodopravu pro všechny účastníky poskytl městský úřad zdarma. Vyvrcholením svátečního dne se stalo tradiční setkání u hrobu 46 sovětských hrdinů na městském hřbitově v Aši.

-ps-

[- Zpět na obsah -](#)

Nenápadný jubilant

Jsou lidé, kteří umějí o ušlechtilých a vznešených ideálech a citech dlouho a krásně hovořit. Často se jim však nedostává vůle něco konkrétního udělat pro jejich naplnění. Jiní zase vůbec nemilují prázdné řeči, jakékoli krasořečnění je jim z duše protivné, drží se skromně v ústraní, ale dokážou pracovat s obdivuhodnou oddaností a vytrvalostí a pro obor, který si zvolili jako své životní poslání, vykonají mnoho užitečného.

A právě k těm nenápadným a skromným lidem jistě patří PhDr. Josef Kout, CSc., který se 12. února 2001 dožil 70 let. Rodák z Týnce nad Labem, absolvent ruštiny a češtiny na Pedagogické a filologické fakultě Univerzity Karlovy, působil až do odchodu do důchodu na Pedagogické fakultě UK. V krátké době se vypracoval na uznávaného odborníka rusistu v lexikologii, frazeologii, lexikografii, syntaxi a pravopisu. Podílel se na zpracování úspěšných vysokoškolských učebnic, slovníků a příruček. Jeho původní studie o genitivu záporovém v ruštině vzbudila široký ohlas mimo jiné ve skandinávských zemích, v západní Evropě a v USA. V četných recenzích u nás popularizoval zejména výsledky ruské filologie. Významná byla i jeho činnost redakční a editorská, v níž důsledně uplatňoval svůj příslovečný smysl pro přesnost do nejmenších detailů. Ačkoli mu nemoc neumožnila v posledních letech širší a bezprostřednější účast na současném rozvoji rusistiky, stále živě sleduje dění ve svém oboru a činnost a iniciativnost má na rozdávání, stejně jako ochoty pomáhat a být prospěšným. Není proto divu, že jeho přátelé a známí ho mají rádi. Upřímně blahopřejeme! Ať je tomu tak ještě hodně a hodně dlouho.

Jaroslav Vávra

[- Zpět na obsah -](#)

Byl Kolumbem 20. století!

"Celý svět slyšel tu zprávu TASSu..." Ano, před čtyřiceti lety, 12. dubna 1961, uskutečnil první člověk, kosmonaut Jurij Alexejevič Gagarin, první vesmírný oblet zeměkoule, když ji ve výšce asi 300 kilometrů obeplul za necelých 100 minut. Start Jurije Gagarina a jeho kosmické lodi Vostok nebyl podle tehdejších zvyklostí ohlášen předem, proto tím víc vyniklo překvapení, s jakým svět tuto ohromující zprávu TASSu přijal.

Gagarinovi se poté dostalo mnoha pozemských poct, pro jednu z nich si koncem dubna téhož roku dojel i do Prahy, kde byl přijat jako málokdo. Bohužel, v přípravě na další možný kosmický let, o který cílevědomě usiloval, jeho cvičné letadlo

havarovalo a Gagarin zahynul.

Říkalo se o něm, že byl Kolumbem 20. století. Kolumba v jeho plavbách po světových oceánech následovalo mnoho jiných mořeplavců zvučných jmen, ale pouze on byl první. Po Gagarinovi startovalo do kosmu už několik set kosmonautů a všichni byli ve vesmíru déle než on. Americkému kosmonautovi Armstrongovi se podařilo jako prvnímu dokonce přistát na Měsíci. Možná že po letech přistane člověk i na dalších objektech sluneční soustavy a i Armstrong bude překonán. Ale v dějinách lidstva bude vždy jako první, kdo prorhl pozemskou pupeční šňůru, která člověka vážala ke kolébce Zemi, zapsán Jurij Gagarin.

O těchto věcech jsme hovořili na slavnostním kulturně společenském večeru, který byl uspořádán Okresním klubem SPNV Hodonín v koncertním sále Galerie výtvarného umění 12. dubna 2001 v podvečer. Náplní večera však byl také koncert sestavený z veršů a písní ruských autorů, například S. Jesenina, A. Tvardovského, J. Jevtušenka, V. Vysockého, B. Okudžavy, V. Firsova, V. Solověva-Sedého, ale i celé řady lidových písní a romancí. Poděkování patří nejen účinkujícím - M. Kubátové, dr. A. Kopkovi, dr. Bollové, ale i všem, kteří zpopularizovali tuto akci v okresním a městském tisku.

MD, ZH

[- Zpět na obsah -](#)

Staré a přesto nové kontakty

Ve své, můžeme říci aktivní, činnosti se SPNV v Rumburku zaměřila na navázání nových kontaktů, vzájemnou spolupráci na Slovensku. Oslovili jsme Okresní radu Združenia slovenskej vzájomnosti v Levici, kde jsme se setkali s nebývalým zájmem. V srpnu 2000 jsme uzavřeli Dohodu o navázání spolupráce.

Nyní, v březnu 2001, se vrátila skupina našich funkcionářů z těchto míst a zde uzavřela Dohodu o vzájemné spolupráci na rok 2001. Obsahem tohoto dokumentu je přítomnost členů a funkcionářů ze slovenské Levice na oslavách Rumburské vzpoury v Rumburku a naopak účast funkcionářů a členů na Těkovských slavnostech v Tlmačích. K výrazné shodě došlo také při práci s dětmi. Hned na počátku července 2001 bude deset dětí a jeden vedoucí z Rumburka na letním pobytu v Tlmačích a okolí a na oplátku v srpnu 2001 deset dětí s vedoucím z regionu Levic na obdobném pobytu v Rumburku a jeho okolí.

Takto, postupnými kroky, chceme rozvíjet naše styky a spolupráci se slovenskými přáteli.

F. Šípek, Rumburk

[Zpět na obsah -](#)

Ukrajinský konzulát v Brně

 Pro spádovou oblast pěti moravských krajů slouží od 12. března t. r. ukrajinský honorární konzulát v Brně. Jde o první honorární konzulát Ukrajiny v ČR. Využívat jeho služeb mohou jak čeští občané při vyřizování víz, tak také Ukrajinci, kteří budou potřebovat pomoc nebo se dostanou do tíživé situace.

Slavnostnímu otevření konzulátu byl přítomen mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Ukrajiny v ČR Serhij Ustyč a řada oficiálních hostů, které uvítal jmenovaný honorární konzul ing. Pavel Kamarýt. Na slavnostní akt byli pozváni též vedoucí představitelé ČKR naší Společnosti, kteří setkání využili k řadě pracovních rozhovorů.

Otevření konzulátu je dalším krokem k zefektivnění česko-ukrajinských styků a spolupráce.

Kontaktní adresa:

-luk-

[- Zpět na obsah -](#)

KOSMOS A MY

Úroveň výtvarných prací žáků a studentů na téma KOSMOS A MY příjemně překvapila diváky na výstavě uspořádané v Ruském středisku vědy a kultury v Praze. "Porota z několika set prací vybrala dvaadvacet nejlepších, které byly odeslány na Mezinárodní soutěžní výstavu do Domu přátelství v Moskvě. Dobrou propagací tvořivosti dětí jsou reprodukce soutěžních prací z obdobné výstavy v Bulharsku uveřejněné v časopise Míša, který ministerstvo školství Ruska doporučuje k využívání ve školách. Předpokládám, že v některém dalším čísle budou reprodukovány i obrázky dětí z výstavy v České republice", řekla kurátorka výstavy Olga Bucká. Výstava byla uspořádána ve spolupráci se Společností přátel národů východu.

Jana Vacková

[- Zpět na obsah -](#)

Regionální setkání v Lounech

Ve čtvrtek 19. dubna t. r. se v Lounech sešli zástupci severočeských organizací Společnosti přátel národů východu na tradiční schůzce. Úvodní část proběhla na radnici, kde účastníky a milého hosta - atašé karlovarského generálního konzulátu Ruské federace Olega Makarova - pozdravila místostarostka města Louny RNDr. Věra Mirvaldová; její sympatické, lidské a konstruktivní vystoupení všechny přítomné zaujalo. Historik Okresního archivu Mgr. Jan Mareš ve svém zasvěceném a poutavém výkladu přiblížil historii a památky města, z nichž některé posléze účastníci navštívili.

Pracovní část jednání se konala v kulturním sále Severočeské energetiky. Ve věcné a plodné diskusi zaujalo zejména vyprávění Fr. Šípka o jeho nedávné cestě do Ruské federace. Úřadující místopředseda ČKR T. Lukavský seznámil přítomné s nadcházejícími akcemi ČKR a RSVK; připomněl mj. i začátek působnosti nového územně správního uspořádání ČR a jeho dopad pro Společnost. Setkání bylo zpestřeno vystoupením ženského souboru Kvítek z Loun a samotný závěr vyšperkovala recitací liberecká účastnice paní Zábranská.

V. Sedláček

[- Zpět na obsah -](#)

Příjemný podvečer v Loutkovém divadle

Ve středu 21. února uspořádala OKR Louny kulturní pořad uvedený pod názvem "Koncert ruské hudby". Tento koncert se konal v útulném a půvabném prostředí Loutkového divadla v Lounech. Malebnost prostředí spolu s výtečnými a působivými výkony interpretů navodilo hřejivou a milou atmosféru. Zpěvem se představila sopranistka paní Irina Burcevová, klavírní doprovod obstarala paní Natálie Šonert a pořadem provázel, zpíval a na kytaru doprovázel Mgr. Jiří Klapka. V programu byly předneseny ruské, ale i české lidové písně, romance a další populární a líbivé písně a melodie. Koncert zhlédlo a vyslechlo šedesát vděčných, spokojených a dojatých diváků, z nichž řada se po skončení koncertu loučila s interprety se slzami v očích. Dobrý vztah byl navázán s lounskými loutkáři, kteří přislíbili poskytnutí svého stánku k dalšímu podobnému koncertu. Lounská

OKR se již na jeho uspořádání chystá a těší.

V. Sedláček, Louny

[- Zpět na obsah -](#)

Odešel legendární letec

Hrdina Příběhu opravdového člověka, Meresjev, legendární sovětský letec Alexej Maresjev, zemřel v 85 letech, 16. května 2001 na srdeční infarkt. Maresjev byl v roce 1942 sestřelen, ztratil obě nohy, avšak znovu začal létat. Za vojenských poct byl pohřben v Moskvě.

jk

[- Zpět na obsah -](#)

Maskují se ruštinou

Pokud naše sdělovací prostředky informují o zločinnosti, je téměř pravidlem, že se nakonec uvede - pachatel je rusky mluvící. Nelze jistě popírat, že mnohé trestné činy páchají osoby přicházející ze zemí bývalého Sovětského svazu. Je však třeba pozitivně hodnotit, že náš přední denník Lidové noviny publikoval poměrně obsáhlý materiál, v němž uvádí konkrétní fakta o tom, že při přepadeních bank se často čeští lupiči maskují ruštinou. "Nový trik, který si oblíbili tuzemští zločinci, není nijak složitý," uvádějí LN. "Stačí si vzpomenout na několik ruských slov a v pravý čas je použít... Svědci získají dojem, že muži se zbraněmi v rukou a kuklou přes obličej jsou například Rusové nebo Ukrajinci. "Davaj děngi", řekli - pro jistotu hned dvakrát -- na začátku ledna dva maskovaní muži s pistolemi pokladníkovi pobočky banky GE Capital v Napajedlích... Oba cizinci byli ve skutečnosti Češi... Se stejnou taktikou vstoupil 18. ledna 2001 do pobočky IPB v Praze 10 muž s kuklou na hlavě a granátem a pistolí v rukou. Mluvil rusky, ale po chvíli přešel do plynulé češtiny.

Mluví pražské policie Iva Knolová řekla k tomu Lidovým novinám: *"Lupiči vydolují z dětství vzpomínky na ruštinu a pak se vydávají za Rusy nebo Ukrajince... Domnívají se, že budeme hledat pachatele mezi cizinci."*

JV, JK

[- Zpět na obsah -](#)

Náš návrat k Puškinově památníku

V tomto roce probíhá již XXXV. ročník festivalu ARS POETICA - Puškinův památník. Pořadatelé jsou Společnost přátel národů východu, Česká asociace rusistů, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury. Této ušlechtilé činnosti se školy našeho okresu zúčastňovaly pravidelně do roku 1989. Po roce 1990, v euforii antisovětskosti, se upustilo od výuky ruštiny a účasti v soutěži.

Až v době hospodářské, společenské a mravní krize, kdy nás "vysněný" západ vnímá více jako odbytí než jako příjemce naší práce, se mnozí producenti ohlíží po východních trzích. Jde o značný rusky hovořící prostor. Bez znalosti ruštiny to však nebude možné. Po devíti letech absence, v roce 1998, ve spolupráci se Službou škole obnovuje Společnost přátel národů východu okresní kolo XXXV. ročníku Puškinova památníku. Za podstatného příspěví Mgr. Filipkové byli uvítáni žáci a studenti ZŠ Břeclav Kapitána Nálepky, Obchodní akademie Břeclav, gymnázií Hustopeče, Klobouky a Velké Pavlovice. V dalších ročnících pak žáci ZŠ Hrušky, Krumvíř, Šakvice a Valtice. Zkušenosti prokazují, že do volitelného předmětu ruský jazyk, v jehož rámci se účastníci soutěže připravují, se hlásí talentovaní žáci, neboť vítězí v okresním, krajském i ústředním kole. Získávají radostné prožitky z úspěchu i sebevědomí pro další studium jazyka, jímž hovoří více než 250 milionů lidí. Mnozí z nich se jednou mohou uplatnit ve státních nebo podnikových službách.

V letošním XXXV. ročníku se zvláště výrazně prosadili studenti Gymnázia Velké Pavlovice a Klobouky u Brna, kteří budou pod

vedením Mgr. Švástové z Pavlovic a Mgr. Peškové z Klobouk reprezentovat Břeclavsko dne 6. dubna v Brně, a pevně věříme, že v květnu i v Praze. Naše školy stále ještě mají v řadách pedagogů kvalifikované ruštináře, což jim umožňuje zahájit výuku ruštiny a účast v soutěži Puškinův památník.

Dr. Jaromír Harmáček, předseda OKR SPNV

[- Zpět na obsah -](#)

Ocenění účastníků odboje

Mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Ukrajiny v ČR Serhij Ustyč přijal počátkem března t. r. u příležitosti 58. výročí bitvy o Sokolovo její účastníky z 1. československého samostatného plního praporu. Za přítomnosti náměstka ministra obrany Prokopa Dolejšího ocenil jejich zásluhy v boji s nacistickými jednotkami při osvobození Ukrajiny a předal jim ukrajinská vyznamenání.

-luk-

[- Zpět na obsah -](#)

Slavnostní odhalení obnoveného pomníku Nikolaje Ovčinkova

Již 56. výročí osvobození Československa a Ostravy Rudou armádou jsme vzpomněli v pondělí 30. dubna 2001. Za účasti desítek občanů, představitelů občanských sdružení SPNV a levicového klubu žen, zastupitelů obvodů, města, kraje i Parlamentu ČR a hostů, generálního konzula Ruska a dalších, byly položeny kytice na počest padlých hrdinů, osvoboditelů města Ostravy k památníku v Komenského sadech u tanku 051 a pomníku M. Sýkory.

Jeden památníček v Ostravě Mariánských Horách, na Hulváckém kopci byl v tuto dobu ještě v rekonstrukci. Památník, který je vlastně pomníkem střelce Nikolaje Ovčinkova, byl slavnostně odhalen dne 8. května t. r. díky společnému úsilí představitelů místního úřadu a MKR SPNV. Na jeho obnovení se finančně podílela i ruská strana prostřednictvím generálního konzula G. Koroljeva.

Před 56 lety v posledních dubnových dnech vrcholily boje o osvobození centra Ostravy mistrnou operací 4. ukrajinského frontu pod velením maršála A. Jeremenka. Značnou měrou se na úspěchu operace podíleli i sovětsí letci. Při jednom z ranních útoků na oblast Moravské Ostravy byl šturmovik s letcem poručíkem Nikolajem Kivinem a střelcem Nikolajem Ovčinkovem zasažen německým flakem. Pilot se zachránil padákem. Ač zraněn, podařilo se mu ukrýt v blízké kůlně a za pomoci rodiny Tkáčových se dočkal příchodu svých spolubojovníků. Jeho bojový druh však zůstal uvězněn v hořícím letadle a zahynul.

Byl to prostý devatenáctiletý hrdina, jak se vyjádřil při prvním odhalení jeho pomníčku pilot Krivov. Každoročně ve výroční dny osvobození vděční pamětníci a občané Hulvák kladli k památníčku květiny. Památník však postupně chátral. Neblaze k tomu přispěli také všudypřítomní sprejeři. Je chvályhodné, že díky iniciativě členů občanských sdružení "Paměť", SPNV a úsilí vedoucích představitelů Ostravy Mariánské Hory byl pomníček s mírným zpožděním znovu odhalen za přítomnosti mnoha občanů, kteří se přišli i přes nevlídné počasí poklonit památce statečného chlapce. Pomníček slavnostně odhalila starostka obvodu ing. Liana Janáčková, která ve svém vystoupení celou historii v krátkosti vzpomněla. Vyslovila se i proti všem válkám, v nichž umírají především mladí lidé často pro cizí zájmy.

Z příspěvku RSDr. K. Šestáka, předsedy MKR SPNV Ostrava

[- Zpět na obsah -](#)

Ruská federace se dělí na sedm federálních okruhů

Česká veřejnost již zajisté před časem zaregistrovala, že se Ruská federace rozhodla v zájmu snazšího a opeativnějšího

systemu řízení zavést zcela nové administrativní celky, které ve svém důsledku dělí Rusko na sedm administrativních okruhů.

1. CENTRÁLNÍ

Rozloha okruhu: 650.799 km²

Počet obyvatel: 37,489 mil.

Hlavní město federálního okruhu: Moskva

Zplnomocněný představitel prezidenta Ruska: Poltavčenko Georgij Sergejevič

Do okruhu patří 17 subjektů federace:

Oblasti: Belgorodská, Brjanská, Vladimírovská, Voroněžská, Ivanovská, Kalužská, Kostromská, Kurská, Lipecká, Moskevská, Orlovská, Rjazaňská, Smolenská, Tambovská, Tverská, Tulská, Jaroslavská a město Moskva

2. SEVERO-ZÁPADNÍ

Rozloha okruhu: 1.854.700 km²

Počet obyvatel: 14,848 mil.

Hlavní město federálního okruhu: Sank-Peterburg

Zplnomocněný představitel prezidenta Ruska: Čerkesov Viktor Vasiljevič

Do okruhu patří 11 subjektů federace:

Republika Karélie (hl. m. Petrozavodsk), Republika Komi (hl. m. Syktyvkar) Oblasti: Archangelská, Vologodská, Kaliningradská, Leningradská, Murmanská, Novgorodská, Pskovská, Neněcký autonomní okruh (na území Archangelské oblasti - hl. m. Narjan-Mar) a město Sankt-Peterburg

3. POVOLŽSKÝ

Rozloha okruhu: 1.070.900 km²

Počet obyvatel: 32,443 mil.

Hlavní město federálního okruhu: Nižnij Novgorod

Zplnomocněný představitel prezidenta Ruska: Kirijenko Sergej Vladilenovič

Do okruhu patří 15 subjektů federace:

Republika Baškortostán (hl. m. Ufa), Republika Marij El (hl. m. Joškar-Ola), Republika Mordovie (hl. m. Saransk), Republika Tatarstán (hl. m. Kazaň), Udmurská republika (hl. m. Iževsk), Čuvašská republika (hl. m. Čeboksary) Oblasti: Kirovská (hl. m. Kirovsk), Nižegorodská (hl. m. Nižnij Novgorod), Orenburská (Orenburg), Penzenská (Penza), Permská (Perm), Samarská (Samara), Saratovská (Saratov), Uljanovská (Uljanovsk), Komi-Permjacký autonomní okruh (na území Permské oblasti s hl. m. Kudymkar)

4. JIŽNÍ

Rozloha okruhu: 598.200 km²

Počet obyvatel: 21,790 mil.

Hlavní město federálního okruhu: Rostov na Donu

Zplnomocněný představitel prezidenta Ruska: Kazancev Viktor Germanovič

Do okruhu patří 13 subjektů federace:

Republika Agygeja (hl. m. Majkop), Republika Dagestán (Machačkala), Republika Ingušetije (Nazraňú), Kabardino-Balkarská republika (Nalčik), Republika Kalmykije (Elista), Karačajevo-Čerkasská republika (Čerkessk), Republika Severní Osetije neboli Alanija (Vladikavkaz), Čečenská republika (Groznyj), Krasnodarskij kraj, Stavropolský kraj Oblasti: Astrachaňská, Volgogradská a Rostovská

5. URALSKÝ

Rozloha okruhu: 3.062.000 km²

Počet obyvatel: 14,476 mil.

Hlavní město federálního okruhu: Jekatěrinburg

Zplnomocněný představitel prezidenta Ruska: Latyšev Pavel Michajlovič

Do okruhu patří 6 subjektů federace:

Oblasti: Kurganská, Sverdlovská, Tjumenská, Čeljabinská Autonomní okruhy: Chanty-Mansinský, Jamalo-Nenecký.

6. SIBIŘSKÝ

Rozloha okruhu: 6.785,9 tis. km²

Počet obyvatel: 21,391 mil.

Hlavní město federál. okruhu: Novosibirsk

Zplnomocněný představitel prezidenta Ruska: Dračevskij Leonid Vadimovič

Do okruhu patří 6 subjektů federace:

Republika Burjatija, Republika Altaj, Republika Tyva (hl. m. Tyva), Republika Chakasije, Altajský kraj, Krasnojarský kraj Oblasti: Irkutská, Kamerovská Novosibiřská, Omská, Tomská, Čitinská, Autonomní okruhy: Aginsko-Burjatský, Tajmyrský (Dolgano-Nenecký), Ust'-Orgynský, Burjatský a Evenkijský

7. DÁLNĚVÝCHODNÍ

Rozloha okruhu: 6.517.300 km²

Počet obyvatel: 7,538 mil.

Hlavní město federálního okruhu: Chabarovsk

Zplnomocněný představitel prezidenta Ruska: Pulikovskij Konstantin Borisovič

Do okruhu patří 10 subjektů federace:

Primorský kraj (Vladivostok), Republika Sacha v Jakutsku (Jakutsk), Chabarovský kraj (Chabarovsk)

Oblasti: Amurská (Blagovežesk), Židovská autonomní (Birobidžan), Kamčatská (Petropavlovsk-Kamčatský), Magadanská (Magadan), Sachalinská (Južno-Sachalinsk) Autonomní okruhy: Korjacký (Palana), Čukotský (Anadyr)

[- Zpět na obsah -](#)

Poklonili se památce hrdinů

Každá válka je zlá, protože v ní umírají lidé a jsou ničeny materiální hodnoty. Ta, jejíž 56. výročí ukončení si v tomto období připomínáme - tedy druhá světová válka, byla největší a nejstrašnější z nich, vždyť v ní zahynulo přes 50 milionů lidí.

Tak jako každoročně zorganizoval Okresní klub SPNV Hodonín při příležitosti 56. výročí osvobození Hodonína, prvního osvobozeného města ČR, ve čtvrtek 12. dubna 2001 v odpoledních hodinách pietní akt u společného hrobu 1489 rudoarmějců padlých při osvobozování okresu Hodonín a několika obcí v okresech Břeclav a Uherské Hradiště.

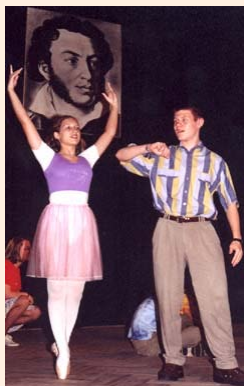
Mezi několika stovkami členů SPNV a občanů hodonínska, kteří přišli uctít památku osvoboditelů, byli s věnci a květinami i představitelé Hodonína, Okresního úřadu, Generálního konzulátu RF, Slovenské rady ZSV, představitelé politických stran a společenských organizací okresu i hosté ze sousedních okresů Břeclav, Uherské Hradiště, Skalice a Senica.

Protože ve válkách neumírají jen vojáci, ale i jiní občané, byl v závěru pietního aktu položen také věnec k sousednímu památníku obětem obou světových válek, vždyť také při osvobozování Hodonína položilo život 38 jeho občanů.

Miloš Duda

[- Zpět na obsah -](#)

Puškinův památník po třicáté páté

Za účasti více než sto padesáti interpretů ruského umění se 18. května 2001 uskutečnila v Ruském středisku vědy a kultury celostátní přehlídka festivalu ARS POETICA - Puškinův památník. Téměř čtyřhodinový maraton poezie, prózy i písní absolvovali účinkující i diváci ve zdraví a nadšené ohlasy dokonce vyústily v závěrečnou společnou píseň, kterou vyvrcholil už 35. ročník této tradičně populární umělecké přehlídky, jejíž forma inspirovala k následování nejen další jazykové asociace u nás, ale i v zahraničí. O průběhu celostátní přehlídky i celého ročníku přineseme informace v dalším čísle Zpravodaje.

jk

[- Zpět na obsah -](#)

Plzeňsko. Ohlédnutí za jubilejním rokem 2000

Vracím se zpět k činnosti SPNV Plzeň od počátku roku 2000. Co jsme vykonali? Je to dost, nebo málo?

Navzdory problémům s financemi, dopravou apod. se díky spolupráci s dalšími organizacemi mnohé podařilo. Patří sem informovanost o činnosti vně organizace, systematická spolupráce v péči o hroby padlých vojáků, která se roky úspěšně realizuje v duchu Dohody mezi ČR a RF z roku 1999.

Občany okresu jsou nejen zdejší lidé, ale také občané Ruské federace. Z původních deseti žijí dnes pouze dva, blízcí se osmdesátce. Jsou stále aktivní a s okresem Plzeň-sever neustále v kontaktu. Oba jsme pozvali na jubilejní oslavy. Generál E. A. Jevstignějev nemohl přijet, protože se účastnil slavnostních akcí v Moskvě. Druhý - plk. K. A. Borisov, čestný občan Kožlan, rodiště prezidenta E. Beneše, přijel. Absolvoval nabitý program. Navštívil okresní oslavy v Plasech, kde v roce 1945 ukončila bojovou cestu 174. gardová divize Rudé armády. Stojí zde nově upravený Památník Rudé armádě a Památník obětem druhé světové války se zdůrazněním míst Buzuluk, Dukla, Praha. K. A. Borisov položil květiny v Žihli u Památníku a hrobu obětí nacistického vlaku smrti, kde je důstojně pochováno několik set lidí různých národností. Poklonil se u hrobů sovětských válečných zajatců, kteří byli určeni k likvidaci při práci v uhelných dolech Uherce-Zbůch. Zde také besedoval s občany. Účastnil se slavnostního mítinku na demarkační linii v Rokycanech, i když ho představitelé města odmítli přijmout. Oficiálního přijetí se mu však dostalo v Chebu, kde také promluvil při odhalení Památníku obětí fašismu, občanů SSSR z války a nacistických koncentračních táborů. Besedoval s hosty Generálního konzulátu RF v Karlových Varech. Byl přijat na ČR SPNV v Praze a setkal se s pedagogy střední školy při velvyslanectví RF v Praze. Za zvláštní zmínku stojí přijetí plk. Borisova v Kožlanech, jichž je čestným občanem od roku 1945. Ve městě, jehož starostou je člen ODS, byl velmi přátelsky přivítán jak těmi staršími, kteří ho pamatují z dřívějších návštěv, i těmi mladšími, kteří ho znají jen z historických pramenů. K. A. Borisov byl též hostem četných rodin. Všude zanechal pozdravy Rady veteránů války 13. armády SSSR, dcery maršála Žukova a kalendář od 1. 5. 2000 do 1. 5. 2001 s připomínkou hrobů statisíců padlých Rudoarmějců. Předal jednotlivcům i místům okresu čestný Odznak veterána 13. armády. Výrazem hledání nových cest se stal také Kalendář pravoslavné církve od 1. 5. 2000 do 1. 5. 2001 se zdůrazněním poslání pravoslavné církve v minulosti i dnes. K. A. Borisov požádal o zveřejnění tohoto svého poděkování: "Vysoce si vážím skvělého přijetí, jehož se mi u vás všude dostalo. Děkuji za Pamětní list s podpisem kosmonauta V. Remka, za všechna symbolická vyznamenání, dárky a suvenýry. Cestou SPNV okresu Plzeň-sever zdravím všechny lidi, s nimiž jsem se setkal i nesetkal, a přeji jim šťastný závěr XX. a začátek i průběh XXI. století. Jen mír a zdraví, spokojenost člověka ať vládne v nástupu a průběhu celého příštího roku a století."

K. A. Borisov byl hostem u nás. Naopak čeští veteráni, příslušníci 1. armádního sboru, bojujícího pod vedením gen. L. Svobody, a to plk. Ján Guzinec z Rokycan a doc. MUDr. Vasil Lukáč z Plzně, byli koncem listopadu pozváni Ruským výborem veteránů války a vojenské služby z Moskvy na setkání s 50 veterány do Karlových Var na Generální konzulát Ruské federace. Na velmi milém a důstojném setkání naši a ruští veteráni uctili minutou ticha padlé spolubojovníky. Za své rodiče a dnešní mládež symbolicky poděkoval za záchranu životů žák 3. třídy ZŠ Richard Tabach, vnuk již zemřelého příslušníka Armádního sboru L. Svobody Štefana Šariny. Čech - ruský. Vedle předání pamětních medailí a odznaků byl učiněn zápis do knihy o společném boji, jejíž vydání, které se připravuje, má symbolizovat společnou cestu ve válce i v míru.

Všechny tyto akce se současně staly i podnětem k úvahám, jak dále hledat nové možnosti a formy spolupráce. Děkujeme všem, kteří pomohli: ČR SPNV v Praze, Generálnímu konzulátu Ruské federace v Karlových Varech, všem institucím a úřadům okresu Plzeň-sever a v neposlední řadě stovkám obětavých jednotlivců.

Z příspěvku J. Masopustové, RKR SPNV Plzeň

[- Zpět na obsah -](#)

Pomoc postižené Ukrajině

Všichni jsme sledovali v minulých měsících průběh a následky rozsáhlých záplav v RF a na Ukrajině. OKR SPNV v Ústí nad Orlicí ve spolupráci s Českým červeným křížem a firmou VAPET uspořádala sbírku ošacení, obuvi a trvanlivých potravin, která měla být určena na Zakarpatskou Ukrajinu.

Zásluhou řady obětavých lidí se podařilo shromáždit věci a potraviny v hodnotě téměř 50.000 Kč. Dokázali jsme za pomoci vedení ČR SPNV zajistit pro řidiče a doprovod

urychleně bezplatně víza, vyřešit celní vybavení a 4. 4. 2001 přes Slovensko s humanitární pomocí vyrazit na cestu. S českými úřady vše proběhlo hladce, problém, který jsme nevyřešili, však nastal na slovenské straně. Nic nepomohlo vysvětlování cíle cesty. Celníci trvali na zapečetění autobusu, což ale samozřejmě nešlo. Museli jsme se vrátit a ani cesta přes Polsko se neukázala průchodná.

Po konzultacích a řadě jednání jsme se obrátili na organizaci "ADRA", která podobné akce zajišťuje. Humanitární dar byl nakonec v polovině dubna předán postiženým obyvatelům města Ťačevo.

Chci poděkovat všem, kdo pomohli a na rozdíl od byrokratů dokázali, že jim osud lidí ve složité situaci není lhostejný.

M. Bouška

[- Zpět na obsah -](#)

PREZENTACE

dvou publikací vydaných Českou koordinační radou koncem roku 2000: Sborníku z kolokvia ke vztahům české a ruské literární avantgardy a Poselství carských a císařských kurýrů prof. dr. Světlý Mathauserové, DrSc., se uskutečnila formou přátelského setkání s autory dne 20. února 2001 v jedné místnosti České koordinační rady.

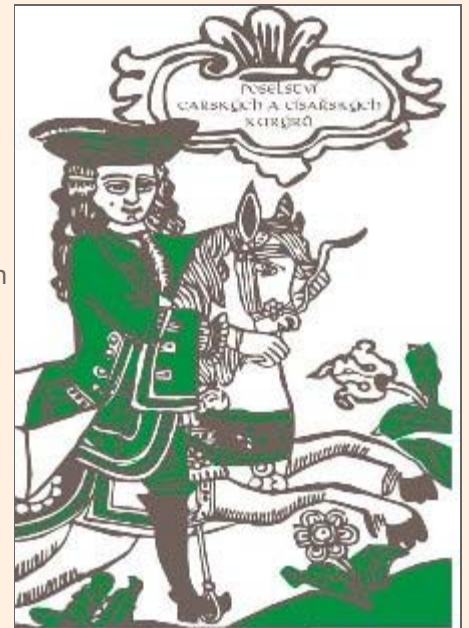
Na setkání dostali slovo nejen autoři, ale také ti, kteří se o jejich vydání přičinili jiným způsobem. Za vydavatele vystoupili úřadující místopředseda ČKR Tomáš Lukavský a redaktorka dr. Zdeňka Pipová. Poskytovatele finančního grantu Ministerstvo zahraničních věcí ČR zastupovaly Vladimíra Knapová a Jaroslava Vašáková, technickou přípravu pro tisk Marcela Jánská, nechyběli autoři obálky Mgr. Jiří Klapka a akademický malíř Gennadij Alexandrov z Lysé nad Labem. Prezenci svou účastí poctila také kulturní atašé Velvyslanectví Ruské federace v ČR paní Naděžda Barinová.

Protagonista kolokvia a také sborníku k vztahům české a ruské literární avantgardy prof. Zdeněk Mathauser úvodem mile poznamenal: "Nikdy by mne nenapadlo, když jsem si svou ženu před lety bral, že ke slibům věrné lásky a manželských závazků bude patřit také pořádání společné literární prezentace."

Profesorka Mathauserová vyjádřila velkou radost nad tím, že díky shodě okolností byla vydána její publikace, připravená pro tisk již před deseti lety, jako náhradní titul za původně plánovaný Nástin běloruské literatury doc. dr. Václava Židlického, CSc., který ze zdravotních důvodů nemohl rukopis zpracovat. Poděkovala jmenovitě všem, kteří se o vydání publikace zasloužili. Publikaci prof. Mathauserové, tuto i předchozí, vysoce ocenil dr. Vladimír Vavřínek, ředitel Slovanského ústavu ČAV.

Účastníkům prezentace byl předán pamětní tisk vydaný u příležitosti kolokvia s grafickým listem akademického malíře Gennadije Alexandrova.

Z. Pipová

[- Zpět na obsah -](#)

Přijetí u velvyslance RF v ČR

Mimořádný a zplnomocněný velvyslanec RF v České republice Igor Sergejevič Savolský přijal 13. března t. r. představitele ČKR Společnosti přátel národů východu v čele s jejím předsedou ing. Vladimírem Remkem. Setkání se uskutečnilo nedlouho poté, kdy nový ruský diplomat stanul v čele zastupitelského úřadu; našemu občanskému sdružení se dostalo cti být mezi prvními nevládními organizacemi, jejichž představitele neformálně přijal. Je to projevem uznání a ocenění činnosti naší Společnosti i práce desítek našich dobrovolných funkcionářů.

Představitelé Společnosti seznámili pana velvyslance s posláním a činností našeho občanského sdružení a informovali ho o aktivitách, které SPNV v nejbližší době připravuje ve spolupráci s Velvyslanectvím RF v ČR, Ruským střediskem vědy a kultury, Střední školou při velvyslanectví a s dalšími partnery.

Igor Savolský vyjádřil podporu zastupitelského úřadu záměrům předneseným v diskusi a ocenil zejména úsilí Společnosti iniciovat a napomáhat navazování partnerských kontaktů mezi regiony, městy, školami, obchodními společnostmi a dalšími institucemi a organizacemi v ČR a RF. Pan velvyslanec vyjádřil názor, že bude oboustranně užitečné obdobná pracovní setkání organizovat pravidelně - v zájmu lepší vzájemné informovanosti a koordinace přípravy kulturních a dalších aktivit.

-tl-, -jš-

- Zpět na obsah -

Rozezpívány Rožmitál

Dva pěvecké soubory - dívčí "Gloria" a mužský kozácký "Stanica" - vedené ředitelem dětského a mládežnického centra Nová Korčeva z města Konakovo z Tverské oblasti vystoupily 19. února v sále Společenského centra v Rožmitále pod Třemšínem. Jejich vystoupení zvýraznila účast starosty ing. Vondráška, ředitele Ruského střediska vědy a kultury v Praze pana Olega Ksenofontova, členů OKR SPNV z Příbrami, pedagogů a žáků základní školy.

Tradiční ruské a kozácké kroje a uniformy byly důležitým koloritem pestrého programu. Zazněly v něm jak ruské lidové písně, tak i církevní chorály a veselé písně kozácké, v doprovodu harmoniky a kytar. Závěrečná píseň Večery pod Moskvou, která byla již čtvrtým přídatkem zpívaným oběma soubory, završila neopakovatelně krásnou atmosféru, která po celé vystoupení ve zcela zaplněném sále vládla.

V průběhu návštěvy Rožmitálu navštívili členové souboru Brdský památník a prohlédli si město. Zvláště na všechny zapůsobila návštěva kostela ve Starém Rožmitále a zpěv za doprovodu varhan, na které kdysi hrál slavný J. J. Ryba. Úspěšné bylo také jejich vystoupení na Svaté Hoře v Příbrami.

Vřelý dík vedení a členů souborů spolu s Klubem dětí a mládeže při OKR SPNV Příbram patří starostovi ing. Josefu Vondráškovi a rožmitálským organizátorům za srdečné přijetí a vytvoření podmínek pro vystoupení.

KF

- Zpět na obsah -

Ruské písně v Rumburku

V úterý 6. února 2001 se sešli členové a příznivci Společnosti přátel národů východu v Rumburku ve společenském sále městské knihovny. Krátce zhodnotili práci v roce 2000 a projednali plán činnosti na letošní rok.

Poté dostali prostor ke svému vystoupení vzácní hosté - sólistka Státní filharmonie z Alma-Aty prof. Irina Burcevová a Mgr. Jiří Klapka, zde jako kytarový doprovod.

Jaké bylo hodnocení? Nádherné. Neopakovatelný kulturní zážitek. Upřímné pohlazení na srdci. Více takových hodnotných kulturních akcí. Tak hodnotili účastníci naše shromáždění.

Chci ještě jednou touto cestou našim hostům poděkovat za jejich kulturní vystoupení. Naše poděkování za ochotu a spolupráci patří i pracovním Městské knihovny v Rumburku a její vedoucí paní Candříkové. Těšíme se na další setkání.

V. Staněk, člen MKR Rumburk

- Zpět na obsah -

Ruská dramatika na českých scénách

V. ročník Festivalu ostravských činoherních divadel Ostravar (7. 3.-11. 3. 2001) dokumentoval nejen velmi dobrou úroveň divadel severomoravské metropole, ale i pevné místo, které v jejich repertoáru má ruská klasika. Divadlo loutek Ostrava (které vloni zvítězilo na Mezinárodním festivalu v Toruni s Erbenovou Kyticí) zazářilo na přehlídce "sentimentální tragikomedii" Trumf Ivana Andrejeviče Krylova v režii Petra Nosálka. Zaujalo i Národní divadlo moravskoslezské s Čechovovými Třemi sestrami, kde se v režii Petra Deáka v hlavních rolích představily A. Cónová, a A. Veldová a J. Bernášková.

Zajímavý krok učinila koncem loňského roku dramaturgie pražského Divadla pod Palmovkou, když na scénu vrátila hru Lva Nikolajeviče Tolstého Vláda tmy. Drama v původním překladu Viléma Mrštíka nastudoval režisér Petr Kracík, který k dílu zvolil pietní přístup plně respektující Tolstého (byť zkrácený) text i scénické poznámky. Hlavní role ztvárnili K. Macháčková, R. Příbyl, S. Honzová, I. Kubečka a J. Langmajer.

Pražské Divadlo ABC uvádí od března t. r. slavný Gogolův román Mrtvé duše, jehož dramaturgie je dílem neméně slavného autora Michaila Bulgakova. Inscenace se ujal režisér Aleš Bergman, který do hlavní role Pavla Čičikova obsadil Filipa Blažka. V dalších rolích zaujmou: J. Meduna, V. Žehrová a zejména O. Brousek ml. a O. Vízner. Hra je uváděna v překladu V. Mengra.

V polovině dubna uvedla ostravská Komorní scéna Aréna premiéru Radzinského hry Poslední noc posledního cara. Režisérka Oxana Meleshkina-Smilková pro svou inscenaci vybrala příběh z ruské historie, jehož téma cítí v obecné rovině jako velmi současné, neboť nastoluje otázky o netoleranci, neschopnosti se dorozumět, "... o tom, že lidé, kteří mají svou víru, nechtějí pochopit jiný názor, že se navzájem neposlouchají..." Režisérka a výtvarnice Oxana Meleshkina-Smilková pochází z Ukrajiny, v 80. a 90. letech pracovala v Moskvě, Londýně, Washingtonu, v Cambridgi získala cenu za vedení mezinárodního divadelního projektu Evropa - dům umění. Od roku 1994 žije v Olomouci a od roku 1996 spolupracuje s našimi předními scénami - s ostravskou Komorní scénou Aréna (kromě Radzinského hry též Čechovův Višňový sad), s Národním divadlem moravskoslezským v Ostravě (Strýček Váňa) i s pražským Národním divadlem (adaptace Bulgakovova románu Mistr a Markétka).

Ruský režisér Sergej Pavlovič Fedotov patří v současnosti k nejvyhledávanějším inscenátorům v našich divadlech. Specializuje se na Gogola, Dostojevského, Bulgakova, Shakespeara a zejména Čechova, který nejen v poslední době patří k nejoblíbenějším autorům českých scén. Fedotov má za sebou 70 představení, k většině z nich vytvořil také dekorace a kostýmy. Domovská práva má sice v Divadle U mostu v sibiřském městě Perm (jako umělecký vedoucí); v posledních letech se však častěji s jeho charakteristickým rukopisem můžeme setkat v České republice. Spolupracuje s několika pražskými divadly, s Klicperovým divadlem v Hradci Králové a nově také s Městským divadlem v Karlových Varech, kde koncem března měla premiéru jeho inscenace Čechovova Racka. Další Fedotovovou štací je brněnské Ha-Divadlo, s jehož souborem nastudoval Čechovovy Tři sestry.

tl-

Na nedávno ukončeném festivalu filmu ze střední a východní Evropy go East v německém Wiesbadenu bylo ve třech sekcích uvedeno přes 50 děl z 15 evropských států. V přehlídce konfrontující práci filmových škol zaujaly zejména studentské snímky pražské FAMU a moskevského VCIK. Vrcholem projekcí v sekci Ruský literární odkaz ve filmu se stala Russkij bunt (verze Puškinovy Kapitánské dcerky) režiséra Alexandra Proškina. V soutěžní sekci rozdělila porota (předsedal jí žijící klasik světové kinematografie K. Zanussi) hlavní cenu mezi polský snímek Jerzyho Stuhra Velké zvíře a snímek ukrajinské režisérky Kiry Muratovové Lidé druhé třídy (Vtorostepennyje ljudi) zobrazující život současné Oděsy. Zaujal rovněž film Murada Ibragimbekova Pravdivé příběhy (Istinyje proisšestvija) - groteskní příběh natočený estetikou němého filmu, čerpající z 20 povídek M. Zoščenka zasazených do porevoluční Moskvy.

-luk-

[- Zpět na obsah -](#)

V Ruském středisku k 9. květnu

K 56. výročí Dne vítězství - společného vítězství všech, kdo bojovali proti německému fašismu, proběhlo v RSVK několik úspěšných akcí za účasti široké veřejnosti. Překvapivým a aktuálně vyznívajícím vstupem byla hra Jiřího Hubače Generálka, kterou pod názvem Korsičanka uvedlo 6. 5. Státní akademické divadlo F. Volkova z Jaroslavi. Ohlas byl vynikající, stejně jako předchozí den, kdy soubor vystoupil s inscenací Krále Leara v pražském Národním divadle.

Na tradičním Májovém koncertu pořádaném 7. 5. v režii SPNV a RSVK pozdravil účastníky, mezi nimiž byli také čeští a ruští veteráni druhé světové války, velvyslanec Ruské federace v ČR Igor Savolskij. Pěkné vystoupení orchestru Žatečanka rámovala slavná Surkovova píseň Zemljanka v podání Jiřího Klapky a zejména moskevští herci Anatolij Titov z divadla Romen a Ljubov Striženovová z MCHATu. Repertoárem složeným z písní a romancí i vyprávěním připomněli válečné hrůzy, touhu po míru a porozumění. Dlouhý potlesk potvrdil souznění diváků se všemi účinkujícími.

Vyvrcholením uměleckých poct významnému datu byl skvěle komponovaný vokální koncert s "obyčejným", zato výstižným názvem Válka je válka... (10. 5). Běloruský soubor Čistý hlas (šest mužů, tmavé galaobleky, harmonika, reprodukováný hudební doprovod) potvrdil svou již desetiletou vynikající pověst ve světě. Vysoká interpretační úroveň ruských písní válečných let se závěrečným hymnickým Dnem vítězství byla oceněna potleskem ve stoje.

Jana Vacková

[- Zpět na obsah -](#)

První pražské sympozium mladých rusistů

Tuto akci ČAR a PdF UK zorganizoval PhDr. L. Janovec a účastníky pozval na 14. 5. 2001 do Ústavu pro jazyk český AV ČR. Zaznělo několik velmi zajímavých příspěvků většinou z úst diplomantů a doktorandů.

Mgr. Šárka Kletečková seznámila účastníky sympozia s novými trendy v přejímání slov z angličtiny do ruštiny. Zajímavé pak bylo srovnání s podobnými trendy v češtině.

Mgr. Čeněk Hajný hovořil o tom, jak novinářský jazyk (hlavně míra expresivity výrazů, kterými se kritizují věci nevhodící se aktuálnímu režimu) kopíruje politický vývoj. Ukázal to na slovní zásobě Svobodného slova z šedesátých let 20. století.

Mgr. Josef Zemek pohovořil o tom, které učebnice, slovníky a pomocné materiály pro učitele ruštiny jsou dostupné v pražských knihkupectvích. Účastníci viděli i několik nových zajímavých knih - např. Rusko-český slovník policejní terminologie a kriminálního slangu.

Po přestávce přednášela Mgr. Kateřina Scharrfová o pravoslaví v Čechách. Velmi zajímavý a přínosný referát nás stručně seznámil s vývojem pravoslaví na českém území s užitečným náhledem do osudu volyňských Čechů. Zvláštní pozornost autorka věnovala architektovi Vsevolodu Kolomanskému.

Posluchač PdF UK Radan Kapucián ve svém příspěvku srovnal postavu Olbrachtova Nikoly Šuhaje loupežníka s Ivanem Karmeljukem, méně známým zbojníkem ukrajinské autorky, která psala pod pseudonymem Marko Vavčuk v době ukrajinského národního obrození. Příspěvek naznačil možný směr bádání k srovnání se slovenským Jánošíkem, moravským Ondrášem, s Dubrovským ...

Na konci sympozia byl v nepřítomnosti autorky ing. Mileny Dneboské přečten její referát Estetika ruského stromu. Pokročilý podvečerní čas způsobil, že pořadatel sympozia nestihl přednést svůj příspěvek o sémantice slova střecha. Na závěr lze říci, že když se najde příležitost, dokáží mladí rusisté zaujmout neotřelými tématy. Sympozium bylo velmi zajímavé a doufejme, že se nám podaří ho uspořádat zase na podzim.

Josef Zemek

[- Zpět na obsah -](#)

Představitelé Nižního Tagilu v Praze

Města Cheb a Nižní Tagil (Sverdlovská oblast RF) udržují partnerské styky bez přerušení řadu let. K udržení a rozvoji této spolupráce v nových podmínkách účinně napomáhá též naše Společnost a její OKR v Chebu. K upřesnění forem spolupráce na nejbližší období pozvalo město Cheb k pracovní návštěvě ČR prvního místostarostu Nižního Tagilu Vjačeslava Pogudina a ředitele Uralského televizního studia Sergeje Šadrina.

Po příletu do Prahy (3. května) zavítali oba hosté, v doprovodu vedoucí odboru školství, kultury a tělovýchovy Městského úřadu v Chebu Mgr. Vlasty Krejčové, předsedy OKR SPNV Pavla Stejskala a ředitele společného podniku Tagil M+P, s. r. o., Pavla Hanykýře do sídla ČKR, kde se setkali s představiteli ČKR a Komory pro hospodářské styky se SNS. Přijetí byl přítomen i představitel Ministerstva zahraničních věcí ČR Z. Okůnek, Ph.D.

V průběhu besedy se účastníci vzájemně informovali o záměrech své činnosti a o nejbližších a střednědobých perspektivách spolupráce Chebu a Nižního Tagilu.

V závěru setkání předal V. Pogudin představiteli ČKR dopis starostů obou partnerských měst, v němž je oceněn podíl našeho občanského sdružení na rozvoji kontaktů mezi Chebem a Nižním Tagilem a zejména pak přínos pro kulturní výměnu a výuku jazyků. Úřadující místopředseda ČKR T. Lukavský předal místostarostovi Nižního Tagilu dar Společnosti - bohatou kolekci pomůcek k výuce českého jazyka pro kroužek češtiny, který od roku 1985 úspěšně pracuje pod vedením L. Něfedové při 5. základní škole. Věříme, že poskytnuté učebnice, slovníky, pracovní sešity, ale i zpěvníčky (vydané naší Společností za přispění MZV ČR) pomohou tomuto kroužku v jeho zajímavé činnosti.

K pracovnímu programu nižnětagilské delegace na Chebsku se vrátíme v příštím čísle Zpravodaje.

-luk- , -šl-

[- Zpět na obsah -](#)

Na Ústecko-Orlicku nezapomněli

Za krásného, slunného počasí se 8. května 2001 sešlo 900 občanů okresu Ústí nad Orlicí, aby si připomněli 56. výročí našeho osvobození od německého fašismu. Setkání se tradičně uskutečnilo u hrobu poručíka Saši Bogdanova, v lese nedaleko Chocně.

Pietního aktu se spolu s námi zúčastnili atašé ruského velvyslanectví v Praze Andrej Izotov a Alexandr Kasatonov, pracovník velvyslanectví. S potěšením jsme uvítali poprvé i zástupce Ministerstva obrany a tradičně pak i posledních sedm žijících příslušníků z našeho okresu, kteří bojovali v Československé jednotce v Sovětském svazu. Měli jsme také radost z toho, že vedle vysoké účasti občanů přišla asi jedna třetina mladších lidí a nechyběly ani děti, pro které byl připraven bohatý doprovodný program.

Atašé, pan Izotov, ocenil ve svém vystoupení, předneseném dobrou češtinou, nejen vysokou účast na samotné akci, ale poděkoval i za péči o hroby padlých sovětských vojáků na území okresu. Připomněl nutnost nezapomínat na dějinné souvislosti a usilovat i dnes o mírovou Evropu. Občané během dalšího následného programu se zástupci velvyslanectví hovořili o řadě politických otázek a vyjadřovali překvapení, že oba jsou velmi mladého věku.

Poslanec Parlamentu ČR Václav Exner zdůraznil nutnost objektivního hodnocení našeho osvobození v roce 1945, analyzoval současný vývoj a naši úlohu při vytváření nových vztahů mezi státy v Evropě.

Následující kulturní program měl takový ohlas, že plánované ukončení se protáhlo o celou hodinu. Atmosféra celého setkání byla velmi srdečná a lidé se rozcházeli s tím, že za rok přijedou určitě znovu.

Ruští přátelé s manželkami si ještě v podvečer prohlédli Vysoké Mýto a historickou část Litomyšle, která se jim velmi líbila. Vzpomínkové akty organizované naší Společností se konaly také na dalších pěti místech okresu.

[- Zpět na obsah -](#)

Představuje se nový velvyslanec Ruské federace v ČR

Ruská federace jako významný subjekt mezinárodních vztahů se aktivně účastní výstavby budovy mnohopolárního světa a snaží se nastolit s každou partnerskou zemí kontakty založené na všeobecně uznávaných mezinárodních právních principech.

Tradiční prioritou zahraničněpolitického kurzu Ruské federace je evropský vektor a to určuje naši veškerou zahraniční politiku. Z tohoto důvodu má pro nás mimořádný význam rozvíjení vztahů se středoevropským regionem a Českou republikou, zaujímající v Evropě zeměpisně i strategicky unikátní místo. Bez ohledu na stereotypy a předsudky se Ruské federaci a České republice podařilo v letech demokratických přeměn uchovat pozitivní potenciál těchto vztahů zbavených nánosů minulosti.

Po příjezdu do České republiky jsem od některých českých politiků a novinářů nejednou vyslechl názor, že prý se v posledních letech v našich vzájemných vztazích objevil jakýsi zvláštní chlad, že se ztratil zájem o spolupráci. Nemohu s tím souhlasit, protože naše základní orientace na rozvoj vzájemně výhodných a vzájemně se respektujících kontaktů a styků s Českou republikou zůstávala neměnnou a nikdy se nezakládala na principech politické konjunktury.

Při přípravě k diplomatické misi v Praze jsem měl příležitost hovořit s vedoucími představiteli i pracovníky mnoha našich ministerstev a ústředních úřadů i s řadovými občany a ve všech případech jsem pocítoval zainteresovaný vztah a snahu rozvíjet rusko-české styky na všech úrovních. Hlavní je, že se v Ruské federaci o České republice ví a že přetrvává velká úcta a sympatie k této zemi.

Serioznost našich záměrů potvrdil aktivní a pracovní počátek tohoto roku v oblasti rozvíjení a upevňování politického dialogu s Českou republikou. Nedávná návštěva ministra zahraničních věcí Ruska I. S. Ivanova v Praze umožnila pozvednout laťku naší spolupráce na vyšší úroveň a prokázala ruskou snahu rozvíjet s českými kolegy produktivní a vzájemně užitečný dialog o všech otázkách. Na stejně pozitivním horizontu proběhla také pražská návštěva předsedy Rady federace Ruska J. S. Strojeva, což umožnilo našim poslancům nejen rozšířit vzájemně užitečné kontakty, ale také se dohodnout o rozvoji konkrétní spolupráce mezi jednotlivými regiony.

Na charakteru našich styků se bezpochyby nemohl neprojevit tak důležitý činitel, jakým je vstup České republiky do NATO. Ruská politika ve vztahu k NATO je v plné míře předvídatelná a transparentní. Neskrýváme přesvědčení, že centristické schéma NATO v budování evropské bezpečnosti nedává odpověď ve své současné podobě na reálná ohrožení bezpečnosti a stability kontinentu.

Ruská federace rovněž aktivně rozvíjí kontakty s Evropskou unií. Je velmi důležité, aby budoucí členství ČR v této organizaci nebylo na úkor naší dvoustranné obchodní a hospodářské spolupráce, která zaujímala v rusko-českých vztazích tradičně významné místo. V současné době není bohužel tato spolupráce uspokojivá pro obě strany. Vážnou překážkou a problémem číslo jedna je existence velkého deficitu obchodní bilance ve prospěch Ruska. Byly přerušeny mnohaleté obchodní a hospodářské kontakty a čeští výrobci ztratili v řadě směrů ruský trh. Ale situace není tak beznadějná. V poslední době jsme svědky toho, že v jednotlivých oblastech dochází k novému oživení obchodu, české firmy uzavírají vzájemně výhodné dohody s ruskými partnery, roste zájem ruského obchodu o Českou republiku. Určitý optimismus vzbuzuje i skutečnost, že se pohnulo řešení problému ruského dluhu. I zde, jak je zřejmé, musí obě strany projevit maximální trpělivost, pružnost a předvídatost, zbavit se nánosů umělých problémů a vypracovat oboustranně uspokojivá řešení.

V obchodní a hospodářské oblasti přisuzujeme velké perspektivy rozvoji regionálních složek. Je příjemné pozorovat, že rok od roku roste efektivnost kontaktů mezi našimi městy, že se stále více zbavují politických aspektů a nabývají pragmatického, pracovního charakteru. Obzvláště cenné je to, že regionální subjekty našich zemí si nacházejí partnery samostatně, bez pobízení. I naše diplomatická mise vidí svou úlohu v tom, aby tento proces všestranně podporovala rozumnými doporučeními a radami.

Významným činitelem vytváření příznivého klimatu pro naše dvoustranné vztahy zůstávají kontakty v oblasti kultury. Je velmi příjemné si uvědomit, že tyto kontakty se postupně obnovují a prohlubují. Jedná se o hostování tvůrčích kolektivů, o výstavy výtvarného umění, o účast na různých festivalech. Pokud je mi známo, roste v ČR zájem o studium ruského jazyka. Ovšem i u ruských občanů zůstává přání častěji navštěvovat ČR s cílem blíže poznávat její bohatou historii a kulturu.

Duchovní a kulturní styky jsou neocenitelným bohatstvím na pestré paletě našich vztahů. Ovšem neméně cennými jsou také prosté mezilidské kontakty, které se nepřerušily a které se rozvíjejí bez ohledu na finanční i různé jiné problémy. V tomto směru provádí velkou, zajímavou a pozoruhodnou činnost Společnost přátel národů východu.

Ruské velvyslanectví bude podle svých možností podporovat veškeré užitečné iniciativy Společnosti při rozvíjení naší humanitární spolupráce.

V nevelkém článku bylo sotva možné dotknout se detailně všech aspektů rusko-české spolupráce. Ještě jednou chci zdůraznit, že z Ruské strany existuje přání dát této spolupráci nový impuls. Velice si přejeme vidět v ČR přátelského, korektního partnera. Jestliže budeme dobře využívat pozitivní potenciál spolupráce, shromážděný za léta demokratických přeměn, máme všechny možnosti dosáhnout v tomto století kvalitativně nové úrovně rusko-českého partnerství.

Igor Savolskij, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec RF v ČR

[- Zpět na obsah -](#)

Vítání jara v OKR Pardubice

Dne 31. března 2001 uspořádala OKR Pardubice tradiční, v pořadí již osmé, "Vítání jara". Akce se zúčastnilo 76 členů naší organizace.

V úvodu seznámil předseda členstvo s plánem organizace na rok 2001 a s možností výběru zájezdů. V následném vystoupení vzpomněl prof. Dosoudil 40. výročí letu Jurije Gagarina do kosmu.

Potom se již rozproudila zábava. Při hudbě, písničkách, vyprávění a tanci se všichni bavili až do skončení akce. Letošní "Vítání jara" se i přes nepřízeň počasí velmi vydařilo.

-DOL-

[- Zpět na obsah -](#)

Víza a naši podnikatelé

Hospodářská komora České republiky a Komora pro hospodářské styky se SNS se v průběhu října obrátily na podnikatelskou veřejnost v ČR s anketou, jejímž cílem bylo získat informace o vlivu zavedeného vízového režimu s Ruskou federací, Ukrajinou a Běloruskem.

Z odpovědí téměř 200 firem (z 600 oslovených), které spolupracují se subjekty v zemích SNS, vyplývá:

1. Zavedení vízové povinnosti způsobilo části podnikatelské veřejnosti nemalé potíže při vyhledávání nových obchodních partnerů i při rozšiřování aktivit v těchto zemích. Zhoršila se možnost operativní reakce na požadavky a poptávku. Obchod s těmito státy často vyžaduje osobní přítomnost na místě. Sjednávání zakázek se neúměrně prodlužuje. Podnikatelům, kteří mají v těchto zemích majetek (přímé zahraniční investice), vízový režim znemožnil účinnou kontrolu. Je např. paradoxem, že český vlastník firmy na Ukrajině, v Ruské federaci apod. musí žádat o pozvání své podřízené - občany příslušného státu.

2. Vízový režim zkomplikoval nejenom cesty našich podnikatelů do zemí SNS a jejich partnerů k nám po stránce administrativní, ale rovněž nepříznivě ovlivnil sjednávání zakázek. V některých případech to znamenalo i jejich ztrátu, což u malých firem mělo za následek vážné existenční problémy. S nemalými problémy se setkali čeští přepravci. Projevuje se i snížení počtu kontaktů ze strany potenciálních partnerů z těchto zemí. Problémem je operativní zajišťování servisu různých technologických celků a zařízení na místě, vyšší časová náročnost, režim má negativní dopad také na konkurenceschopnost.

3. Vízový režim se negativně odrazil i v přímých finančních ztrátách. Nepřímé ztráty však budou řádově vyšší. Vzhledem k vývoji vzájemného obchodu (zejména exportu do Ruské federace) jsou tyto ztráty nežádoucí nejen pro české podniky, ale i pro českou ekonomiku.

Všichni účastníci ankety kladně hodnotili pomoc Komory pro hospodářské styky se SNS, která obchodním společnostem nabízí

jejich zastoupení v celém řízení o udělení víza. Touto službou podnikatelům situaci značně ulehčuje, zejména je zbavuje řady případných administrativních problémů, čekání v dlouhých frontách před konzuláty, zbytečných cest do Prahy apod. (podrobněji viz materiál ve Zpravodaji ČKR č. 4-5/2000).

Dle materiálů Ekonomického zpravodajství ze zemí SNS zpracoval

-luk-

[- Zpět na obsah -](#)

Hezký výlet

V pátek 23. února jsme navštívili ruskou školu. Odjelo 39 dětí rožmitálské základní školy společně s paní učitelkou Marií Pánkovou a Helenou Placatkovou.

V prostorné ruské škole nás přivítala příjemná zástupkyně ředitele, která nás rozdělila do tří skupin a přidělila nám průvodce. Naše skupina šla do 3. třídy, kde právě měla probíhat výuka kreslení. Chvilku jsme museli počkat, jelikož byla přestávka. Jakmile zazvonilo, do třídy se sběhly všechny děti i s paní učitelkou. Nejdříve se nám předvedli tři žáci v ruských krojích a ukázali nám ruské hračky, které měly být předlohou k malování. Žáci v krojích nás postupně s každou hračkou seznámili a o každé nám něco řekli, i když jsme jim, po pravdě řečeno, moc nerozuměli. Mezitím pokládali otázky žákům, kteří se pilně hlásili. Po přehledce krojů a hraček rozdala paní učitelka každému z žáků bílou postavičku, aby ji podle předlohy namalovali. A do této práce zapojili i nás. Musím se přiznat, že nám to docela šlo. Namalované zvířátko nebo postavičku jsme si mohli odvést domů. Většina z nás práci dokončit nestihla, protože výjimečně zvonilo po 30 minutách vyučování, jelikož tento den slavili svátek. Normální vyučovací hodina tady trvá 40 minut.

V další části naší návštěvy nás naše průvodkyně zavedla do tělocvičny, kde se konaly soutěže pro 2., 3. a 4. ročník. Děti již byly připravené v řadách. Čekaly jen na písknutí a s chutí se rozběhly pro vítězství. Soutěže byly různé: kličkování s koloběžkou kolem míčů, doběhnout k tenisovému míčku a vhodit jej do sítě, různé prolézačky, propichování balónek apod. Žáci, kteří se soutěže nezúčastnili, alespoň s velkým nadšením své spolužáky povzbuzovali. Nakonec vyhráli čtvrtáci, na druhém místě se umístili třetíci a na třetím místě skončili druháci. Po této sportovní akci jsme se odebrali do jídelny, kde jsme poobědvali těstoviny s párkem a se zelím. Po obědě nás čekala kulturní akce. Ve velkém sále, který byl přímo ve škole, jsme shlédli asi deset krátkých divadelních her, ve kterých se vystřídali žáci od největších po nejmenší. Bohužel jsme jim nerozuměli. Po pěkném představení jsme šli zpět do jídelny na svačinu. Po chvíli si k nám přisedlo šest žáků: pět dívek a jeden chlapec. Jen jedna dívka uměla dobře česky, ostatní mluvili málo, neboť pouze česky rozuměli a někteří nerozuměli vůbec. Ale přesto jsme si docela popovídali. Návštěva v ruské škole byla pro nás pěkným zážitkem a těšíme se až oni přijedou k nám na naši školu.

Děkujeme vyučujícím za zprostředkování pěkného výletu, skvělému panu Brdovi za spolehlivou dopravu a zároveň za laskavé přijetí v ruské škole.

Za ZŠ Rožmitál M. Štechová a P. Tesková

Poznámka redakce:

Dopis žákyň z Rožmitálu pod Třemšínem, který přetiskujeme z příbramských novin Periskop, líčí bezprostřední dojmy z jejich návštěvy Střední školy při Velvyslanectví RF v ČR. Zájezd, uspořádaný z iniciativy OKR SPNV v Příbrami, nebyl jednorázovou akcí, ale stal se počátkem neformálních kontaktů žáků a pedagogů obou škol, které pokračují, např. 20. dubna reciproční návštěvou zástupců ruské školy v čele s jejím ředitelem V. Sergejevem v rožmitálské základní škole. Účastníky, včetně milého hosta - rady Velvyslanectví RF v ČR N. Vasiljeva - přijal starosta Rožmitálu ing. J. Vondrášek.

[- Zpět na obsah -](#)